

Elek Szilvia

A budapesti Nádor Terem 25 éve

Álomszerű, szürreális jelenet emlékeimből: trolicsilingelésből, meleg szürke aszfaltkockák benzingőze és a városligeti madárfütytös friss illatok keveredéséből rideg iskolaépület lépcsőházába lépek, ahonnan francia barokk kamaramuzsika hangja csalogat az emeletre... Festékszagú üres terem fogad, létra, összetekert drapériák, a zene korhú előadásban szól valahonnan. A hang útját követve szívélyes fiatalemberre találok, aki otthonosan mozog a még ki nem csomagolt dobozok között.

Nem emlékszem már, hogyan is kerültem oda. Göllész Zolival talán ott találkoztam először. Lelkesedése már akkor lenyűgözött. Az első hivatalos hangverseny megrendezésével, amelyet a legendás Kistétényi Melinda tartott még a régi szocreál bútorok és csillárok között, megszületett műve, a Nádor Terem, egy iskola első emeleti folyosóján. 1995-öt írtunk akkor. Zoli azonban tovább álmodott. Tudta, hol lesz a színpad, milyen színű függönyt helyez a háttérbe, hová kerülnek reflektorok, és azt is, hogy itt sok gyönyörű régi zene fog felcsendülni – annak idején is már ez volt a kedvence –, valamint azt, hogy a pódium közepén egy Steinway zongora áll majd, mellette egy kétmanuális csembaló, sőt egy orgona is valamikor... Mindezekben méltó partnerre lett az iskola akkori igazgatója, Helesfai Katalin személyében, aki az épület külső és belső felújítását elvégeztette, sőt a homlokzat díszkivilágítását is megvalósította. A valaha ragyogó díszterem pedig újból életre kelt, de ezúttal a muzsika szentélyeként...

Zoli álmodott: itt hangversenyek lesznek igazi közönséggel, hangfelvételek, kamarazene, kortárs zene – mi, betévedt művészek pedig hűledezve hallgatunk... Zolinak igaza lett. És ez a terem immár huszonöt éve – Budapest zenei életének egyik jelentős szegletként – a miénk, koncertlátogatóké és művészeké.

A XIX. század végén épült gyönyörű szecessziós iskolaépület – amelynek valamikori kápolnája alakult át hangversenyteremmé – alapításától kezdve a Vakok Általános Iskolájaként működik. A Baumgarten Sándor és Herczeg Zsigmond által tervezett hatalmas iskola a magyar szecessziós építészet egyik gyöngyszeme. Díszterme hazánk legnagyobb méretű színes, ólombetétes ablaküvegével büszkélkedhet, amely a Róth Miksa-tanítvány Zsellér Imre munkája 1930-ból. A magyarországi szenteket ábrázoló csodálatos műremek napjainkban is élő, lüktető színeivel méltó dísz a gazdagon festett mennyezetű, karzattal ellátott teremnek. A tökéletesen felújított, kifogástalan akusztikájú, akár kétszáz főt is befogadó helyiség valóban kiváló koncerthelyszínnek bizonyult. Göllész Zoltán pedig hangversenyszervezői és ötletgazdai minőségben elsőrangúnak. A terem elsősorban a kamarazene, a szólóestek, kamarazenei és kóruskoncertek, valamint – a 2004-ben megépített remek orgona révén – orgonahangversenyek ideális tere ma is.

Ha végigolvassuk a Nádor Terem honlapján – a <https://hangverseny.hu/> oldalon – található eseménylistán azok nevét, akik felléptek falai között, azt láthatjuk, hogy szinte alig akad olyan fővárosi művész, aki ne szerepelt volna itt az eltelt huszonöt év alatt. A precízen vezetett nyilvántartás szerint például 399 zongoraművésznek, 375 énekművésznek, 143 karmesternek és karnagynak, valamint 409 hangszeres és vokális együttesnek tapsolhatott a nagyérdemű 1995 és 2018 között. Noha – Zoli elsődleges koncepciója szerint – elsősorban a fiatal, pályakezdő, valamint a már igen befutott művészek számára nyitott a helyszín, pódiumán mégis valamennyi generáció képviseltette már magát, hazaiak és külföldiek egyaránt. A közönség pedig mind a mai napig a teljes komolyzenei kínálattal találkozhat, a régizenei produkcióktól a kortárs zenéig, sőt időnként még jazz-műsorokkal is. A koncertek mellett számos színházi előadás és irodalmi est lebonyolítására került itt sor, és e hely az első otthona Zolival közösen kitalált műfajunknak, az új és különleges koncertszínháznak.

Jómagam 1997-ben léptem először a Nádor Terem színpadára egy szóló csembalóesten. Azóta pedig számtalanszor. Hiánypótló és külsőleg is izgalmas megjelenésű – Zoli által tervezett és finanszírozott – Erik Satie CD-nk első hangversenyverziójára, majd később koncertszínházi változatának bemutatójára is itt került sor, de ugyancsak ezen a színpadon adtuk elő első drámámat, a *Mámor, menüettet*. Zoli a lehető legképtelenebb ötleteimre is mindig igent mondott, lett légyen szó hangfelvételtől, filmrészletforgatásról, egy-egy koncerttermi vagy a szomszédos kiállítóteréből származó kellék kölcsönzéséről. És ha már a szomszédos termekről esik szó, a koncertteremmel egyben nyitható helyiség Zoli keze nyomán múlt század eleji kávézóvá és korabeli dokumentumok, tárgyak kiállítóterévé vált. A kis szervezőiroda túloldalán lévő szoba pedig az utóbbi évek alatt kamaraszínház és próbaterem lett.

A Nádor Terem így már nemcsak kulturális rendezvények helyszíne, hanem a művészek, alkotók menedéke is, hiszen számtalan esetben próbákra, gyakorlásra, tanításra is használhatjuk. A Zeneakadémia jó ideig számos kurzusát, sőt diplomakoncertjeit itt rendezte, és visszajáró vendég – többek közt – a Napút folyóirat is, lapszám-bemutatóival. Művészeti csoportok és formációk tartják e helyen összejöveteleiket, és kortárs komponistákat is gyakran láthatunk erre. A teremnek rezidens zenekara is van; napjainkban az Anima Musicae Kamara-zenekar tölti be ezt a posztot. A belépőjegyek ára igen kedvező, a vak gyermekek pedig ingyen látogathatják a hangversenyeket.

Göllesz Zoltán a Nádor Terem menedzselésén, anyagi háttérének és infrastruktúrájának megteremtésén kívül létrehozta a Magyar Händel Társaságot is, és különféle hangversenysorozatokkal, újfajta rendezvényekkel örvendeztette meg az idelátogatókat. Úgy vélem, hogy a Nádor Terem története sikertörténet, és eddigi huszonöt éves működése – éppúgy, mint a jövőbeni, legalább ugyanennyié – a magyar zenei élet egyik fontos pillére. Sok-sok művészi élményt, találkozást, szellemi gyarapodást köszönhetünk létének!